

תורה (11)

תורה, כי אדם היושב ליד ספר ומדבר דברים בטלים, נמצא מחשיב הוא באותה שעה את דבוריו יותר מהתורה הקדושה, היש עלבון גדול מזה? כי בתאוותו לדברים בטלים דחה את לימודי מפניהם, וזהו עלבון לתורה. **רב ציון אבא שאול זצ"ל בספרו "זכרון הדסה"**

תורה חשיבותה: ענין נשגב הוא לכלול בכמה פסוקים קצרים בתורה אלפי הלכות ועניני חכמה, ונראה ברור כי התורה היא מעשה אלוקים.

הנה ידוע שנתן לנו הקב"ה תורתו בכתב וכיאוורו בע"פ למשה רבינו, וכתוב בתורה: **"והלוחות מעשה אלוקים המה וכו'", ופרש"י:** לחת כתיב, ששתייהן שות, ופירושו שהיה בצמצום גדול מדת ארכן ורחבן, לא זה גדול מזה ולא זה גדול מזה, והכונה בענין זה הרי ידוע שלוח אחד היה מורה על תורה שבכתב ואחד על תורה שבע"פ, כדאיתא במדרש, וידוע דליכא דבר בתורה שבע"פ דלא רמיזא בתורה שבכתב, וכן בתורה שבכתב כתב הקב"ה כל פרשיותיה ופסוקיה ותיבותיה ואותיותיה בצמצום כפי הכונות הרמוזים בה, ואין בה ח"ו אפילו אות אחת יתר שנאמר עליו שהוא כתב לריק, וכדכתיב: **"כי לא דבר ריק הוא מכס כי הוא חייכם וכו'".** ולזה היו שני הלוחות שות בצמצום גדול, כמו לוח אחד ממש, להורות לנו שהיא באמת תורה אחת ממש ונכתבת בצמצום גדול מאוד כל תיבותיה ואותיותיה ותגיה ע"פ הכונות הרמוזים בה, ובאמת ענין נשגב כזה כשנתבונן באיזה פרשה שבתורה כגון פרשת גיטין או פרשת נדרים וכה"ג, ונתבונן על כל אות ותיבה שבה כמה הלכות יש בה, וכן כשנחפש במדרשים ובזוהר הקדוש, ונראה כמה עניני קדושת המדות ועניני חכמה נוכל ללמוד מכל ענין, מראה ברור כי מעשה אלוקים המה לכלול באיזה פסוקים קצרים כמה אלפי הלכות וכמה עניני חכמה וזהו שכתב: **"והלוחות מעשה אלוקים"**

חפץ חיים בספרו "ליקוטי הלכות"

למוד לשמה

כשאדם לומד תורה, ובכוונתו היא להתגדל ולהיראות חכם וכיוצא בזה, הרי זה לימוד תורה "שלא לשמה". אולם כבר אמרו רבותינו (פסחים נ:): לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה". והסביר הגאון רבי חיים מוואלזין (בספר רוח חיים), שהכוונה היא, שיכול האדם לטעון, שהוא אינו יכול ללמוד תורה לשמה כבר כעת, ומאחר ומי שלומד תורה שלא לשמה נענש על כך, אם כן, ישב בטל ולא ילמד. אולם על השקפה זו שנו רבותינו (אבות פ"א), "ודלא יליף קטלא חייב", כלומר, מי שלא עוסק בתורה נענש בעונש חמור ביותר. ובאו ללמדנו, שעלינו ללמוד

מעלת התפלה על עניני רוחניות

כשלומד או שומע איזה מאמר תורה מצדיק האמת, אזי יעשה מזה תפילה, דהיינו לבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שנאמר באותו המאמר, מתי יזכה גם הוא לבא לכל זה וכמה הוא רחוק מזה, ויבקש מאתו יתברך שיזכהו לבא לכל הנאמר שם באותו המאמר, והמשכיל והחפץ באמת יוליכו ה' בדרך אמת ויבין בעצמו דבר מתוך דבר איך להתנהג בזה, באופן שיהיו דבריו דברי חן וטענות נכונות לרצותו יתברך שיקרבהו לעבודתו באמת, וענין שיחה זו עולה למקום גבוה מאוד, ובפרט כשעושה מתוך תפילה מזה נעשה שעושותים גדולים מאוד למעלה. **ספר "או תתחזק"**

בזכות התורה אין 'קוצים'

וְהוֹדַעְתָּ לְהֵם אֶת הַדְרֹךְ יִלְכוּ בָהּ (יתרו יח. כ)

בהלכות של רבי יששכר מאיר זצ"ל סיפר אחד המספידים: בשל מצב בריאותו, הורה הרופא לרבי יששכר 'לעשות הליכה' בכל בוקר. אחד התלמידים היה מלוח אותה בהליכה זו. באחת הפעמים, הבחין לפתע התלמיד שהרב איננו לציודו, הרב נותר עומד במרחק מה מאחור. שב התלמיד על עקבותיו, וראה שרבי יששכר מאיר עומד ומביט ברכוז בקוצים. לפליאתו של התלמיד, שאל אותו רבי יששכר מאיר: מה אתה רואה פה? התלמיד הבין שהרב איננו מצפה ממנו לאיזשהו הסבר בוטני, ולכן שתק. אמר לו הרב: יש כאן קוצין, שם לב לכך שהקוץ הוא חום, והקוץ הצעיר ירוק, עם פרח סגול למעלה, ממש יפה. אני לומד מכאן, שבן אדם שאינו עובד על מדותיו, כשהוא צעיר, הוא יודע איך לכסות ולהסיר את כל הקוצניות שלו, הוא יודע 'לשווק' את עצמו. אבל כשיזדקן, אז כל ה'קוצין' יצאו החוצה ויהיו נגלים לעין הכל! בעת הזו ממש יבש. יש בו רק קוצים! התורה הקדושה מלמדת אותנו איך לעדן את עצמנו, איך לתקן את מידותינו ולהיות בעלי מעלה, ללא קוצים. **ספר "ומתוך האור"**

ביטול תורה: אוי להם לבריות מעלבונה של תורה

אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת: אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. (אבות פ"ו מ"ב). עלול האדם לטעות ולחשוב שהגורמים לעלבון התורה, הם אותם שאינם עוסקים בתורה כלל, אבל מי ששוקד על דלתות התורה יום יום, אינו גורם עלבון לתורה. אבל זוהי טעות. כי ודאי אותם שאינם מצויים בתורה כל עיקר, עסקם חמור מאוד, אולם עיקר עלבון התורה שעליה מכרזת בת קול בכל יום: אוי להם לבריות" מצויה דוקא ביושבי אוהלה של

תורה בכל אופן, גם אם לפעמים הלימוד הוא לא לשמה. והרי הבטיחו רבותינו שבסופו של דבר יהיה הלימוד לשמה. ובספר **נפש החיים** (שער ג פ"ג) הוסיף על זה, שבאמת כמעט בלתי אפשרי שכבר בתחילת קביעות העתים לתורה ילמד האדם תורה לשמה, מכל מקום, מאחר וכך הוא סדר הדברים, שבתחילה לומד שלא לשמה, ולבסוף יגיע לכוונה נכונה בלימודו שתהיה תורה לשמה, לכן כבר כעת הוא אהוב ורצוי לפני ה' יתברך. וכמו שבלתי אפשרי לעלות לעלית הגג, אלא אם עולים במדרגות הסולם, כמו כן בלימוד התורה, בלתי אפשרי להגיע למעלת לימוד תורה לשמה, מבלי ללמוד בתחילה שלא לשמה. ולכן אמרו רבותינו "לעולם" יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה, שרצונם לומר בזה, שאפילו בקביעות, אם אדם רואה שהתורה והמצוות שלו אינם לשם שמים, כי מידי פעם מתגנבות ללבו מחשבות על כבוד וכיוצא בזה, בכל זאת "לעולם" יעסוק בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה, ויתחזק עוד ועוד בעסק התורה והמצוות, ועל ידי זה יזכה להגיע למדרגת "לשמה".

המלקט

תחילת דינו של האדם

מִן רַבִּינוּ עֹבְדֵי יוֹסֵף זְצוּק"ל (ענף עץ אבות עמוד נב בהערה), השמיענו דבר יקר בזה, בשם ספר חיים וחסד למהרי"ן בן ג'מאל (זקיניו של רבינו חיים אבולעפייא), שהביא את לשון הרמב"ם (בפ"ג מהלכות תלמוד תורה): "תחילת דינו של האדם אינו אלא על תלמוד תורה, ואחר כך על שאר מעשיו", וביאר בזה **הגאון מהרי"ן בן ג'מאל**, שבאמת מותר לכל אדם לקיים מצוות ולעסוק בתורה אפילו שלא לשמה, משום שחומרת החיוב לעסוק בתורה היא כל כך גדולה, עד כדי כך שזו השאלה הראשונה שהאדם נשאל עליה בבואו לדין על מעשיו בבית דין של מעלה. ולכן, כדי שבני ישראל לא יתירשלו ויתעצלו מלעסוק בתורה, אמרו חכמים שתיכף ומיד בכל אופן יעסוק בתורה, בין אם ילמד לשמה ובין אם ילמד שלא לשמה. וזהו מה שכתב הרמב"ם "שיעסוק בתורה בין לשמה ובין שלא לשמה", ולא כתב כלשון הגמרא "אפילו" שלא לשמה, כי בא ללמדנו בזה, שבכל מקרה אין להתעכב על ענין זה ולהתירשל מחמתו בלימוד, אלא יעסוק בתורה איך שיהיה, ומתוך כך יזכה למדרגת "לשמה", שילמד לשם שמים לשמור ולעשות את כל דברי התורה הזאת.

המלקט

תורה חשיבותה:

כתבו הראשונים שאף מי שעוסק בתפילה ובמצוות ואינו לומד תורה נקרא עם הארץ. על כל תיבה ותיבה שלומד מקיים מצות תלמוד תורה ולפיכך אמרו חכמים שתלמוד תורה כנגד כולם.

ספר "חיי משה"

הלכה: הזכרת שם ה' בשאילת שלום ובקשות פרטיות המברך את חבריו עם שם ה' כגון אלוקים יתן לך כל טוב, או שעונה לחבירו השואל בשלומו תודה לא-ל, אף שאין בזה איסור היות ולא הזכיר את שם ה' לבטלה אלא בדרך שבח והודאה, מכל מקום ראוי שלא להזכיר את שם ה' אלא בדרך כינוי, השם או הקב"ה, והרי זה בכלל "את ה' אלוך תירא" (דברים ו. יג) למעט ההזכרת השם כשאין הכרח. וכן הוא מנהג היראים והשלמים. ובכלל זה בקשות פרטיות אשר האדם פונה מעצמו להקב"ה, איך אין בכל הבקשות שנתקנו ע"י גדולי הדורות. אמנם זהו דווקא כשמתבונן באמירתו, אך אם מזכיר שם ה' בתוך הרגל לשון, כפי שמצוי אצל מקצת בני אדם שאומרים תדיר לאלוקים, או אלוקים ישמור, הרי זה אסור. *ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א*

פתגם: געגועים שפת הדממה בין לבבות רחוקים

ספר "שמחלה"

תקירה: אמה עבריה

כאשר האב מוכר אותה לאדון את הזכיות שיש לו בה, או זכות נפרדת שהתורה זיכתה לו למוכרה, ואינה מזכויתו בה. (שיעורי ר' שמואל קידושין עמוד קמח: זכיות *ספר "יסודות וחקירות"* נפרדת).

סיפור: מבחר חידודי נוטריקון

המצווה הראשונה שבאדם, דהיינו ברית מילה, מרומזת במילה הראשונה שבתורה "בראשית", שהיא ראשי תיבות: **בן רך אחר שמונה ימים תמול.**

ספר "חוד וחלק חלק ד" (דף קפב)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, **יוצא לאור לרפואה שלימה**, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זוזורה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. **זיווג הגון:** קלוואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה:** נתן בן רבקה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מוזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אגרייט מרוזקה.

